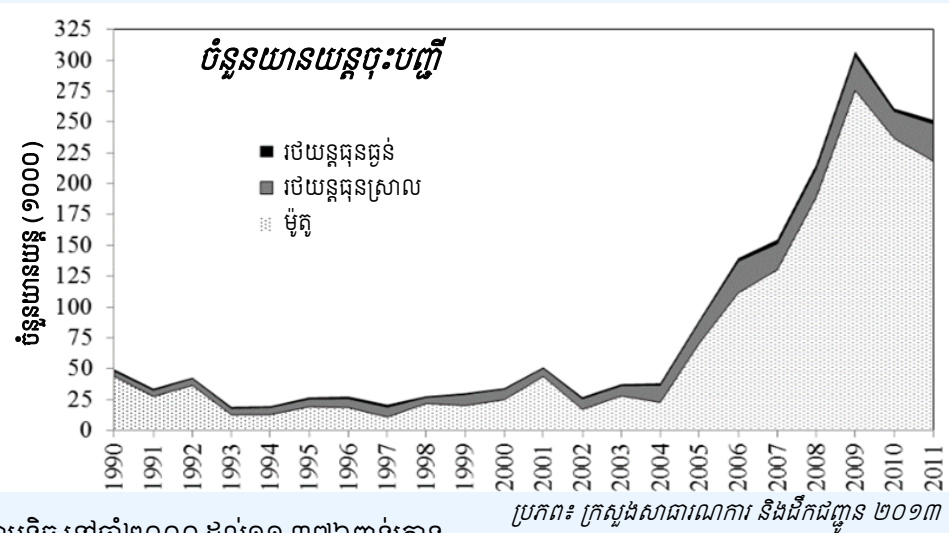

បង្វែរទៅកម្ពុជាអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយស្ថិរភាព តាមរយៈការលើកកម្ពស់ ការអភិវឌ្ឍបញ្ចេញកាបូនតិច និងបច្ចេកវិទ្យាពាក់ព័ន្ធ

តួលេខពិតសំខាន់ៗ នៃការអភិវឌ្ឍបញ្ចេញកាបូនតិច

ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់របស់កម្ពុជា នៅមានកម្រិតទាបខ្លាំង បើប្រៀបធៀបនឹងតួលេខមធ្យមនៅថ្នាក់តំបន់ និងពិភពលោក។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ តួលេខ និងការព្យាករណ៍មួយចំនួនបង្ហាញពីនិន្នាការនៃកំណើនឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់៖

- បរិមាណឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សរុបដែលកម្ពុជា បញ្ចេញនៅឆ្នាំ២០០០ មានប្រមាណ ៤៧,៦លាន តោន ហើយវិស័យព្រៃឈើ បានស្រូបយកប្រមាណ ៤៨លានតោន គិតជាសមមូលឧស្ម័នកាបូនិច។
- ការផលិតអគ្គិសនីពីឥន្ធនៈហ្វូស៊ីលមាន ៩៥,២% នៃសមត្ថភាពផលិតសរុប ថាមពលវារីអគ្គិសនី មានត្រឹមតែ៣,៣% ហើយប្រភពថាមពលកើត ឡើងវិញមាន១,៥%។
- អត្រាកំណើននៃយានយន្តចុះបញ្ជីមានប្រមាណ ១៩% ក្នុងមួយឆ្នាំ។
- តួលេខប៉ាន់ស្មានអំពីការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ពីវិស័យដឹកជញ្ជូន មានកំណើន ២៧% ក្នុងមួយ ឆ្នាំ ដែលនឹងកើនពី ៧៨៥ពាន់តោនសមមូលឧស្ម័នកាបូនិច នៅឆ្នាំ២០០០ ដល់១១.៣៧៦ពាន់តោន សមមូលឧស្ម័នកាបូនិចរហូតដល់ឆ្នាំ២០៥០។
- តម្រូវការថាមពលខ្ពស់ជាងគេតាមវិស័យ គឺវិស័យដឹកជញ្ជូន បន្ទាប់មក ផលិតកម្មអគ្គិសនី លំនៅដ្ឋាន និងឧស្សាហកម្ម។

ប្រភព៖ ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន ២០១៣

កម្ពុជាត្រូវបង្កើនការផលិតថាមពល សំដៅជំរុញសកម្មភាពឧស្សាហកម្ម ទន្ទឹមនឹងការកែលម្អប្រសិទ្ធភាពថាមពល នៅក្នុងវិស័យដឹកជញ្ជូន និងវិស័យ លំនៅដ្ឋាន ដើម្បីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។ នៅក្នុងដំណាក់ កាលបង្កើនការផ្គត់ផ្គង់នេះ ចាំបាច់ត្រូវចាប់ផ្តើមគិតគូរវិនិយោគបច្ចេកវិទ្យា ថាមពលកកើតឡើងវិញ ទៅក្នុងផលិតកម្មថាមពល។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា (ផ.យ.ប.អ.ក.) ២០១៤-២០២៣ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បី ដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈវិធានការបន្ត ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការអភិវឌ្ឍដោយ បញ្ចេញកាបូនតិច។

ផ.យ.ប.អ.ក. ២០១៤-២០២៣

បក្ខុវិស័យ
កម្ពុជាអភិវឌ្ឍន៍ឆ្ពោះទៅរក សង្គមមួយដែលបែកចែក បញ្ចេញកាបូនតិច ធនធានការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សមធម៌ ចីរភាព និងពិភពលោកល្អ ចំពោះជំងឺជាចោល។

គោលបំណងទី ២៖ បង្វែរ ទៅកម្ពុជាអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយ ស្ថិរភាព តាមរយៈ ការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍបញ្ចេញ កាបូនតិច និងបច្ចេកវិទ្យាពាក់ព័ន្ធ។

ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៖ លើកកម្ពស់ភាព ធនធានអាកាសធាតុ តាមរយៈការធ្វើឱ្យប្រសើរ ឡើងនូវសន្តិសុខស្បៀង ទឹក និងថាមពល។

ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ៤៖ លើកកម្ពស់ការ កសាងផែនការ និងបច្ចេកវិទ្យាបញ្ចេញកាបូនតិច ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព។

ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៖

លើកកម្ពស់ភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ តាមរយៈការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសន្តិសុខស្បៀង ទឹក និងថាមពល

យុទ្ធសាស្ត្រ៖

- ក. សិក្សាវិភាគលើការរួមចំណែកនៃវិស័យពាក់ព័ន្ធក្នុងការធានាសន្តិសុខនៃប្រព័ន្ធសំខាន់ៗ។
- ខ. ជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងវិស័យនានា ឱ្យចូលរួមនៅក្នុងការកំណត់វិធានការឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- គ. ពង្រឹងយន្តការសម្របសម្រួលសម្រាប់ការឆ្លើយតបឱ្យស៊ីសង្វាក់គ្នានៅក្នុងគោលនយោបាយឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- ឃ. បង្កើនសមត្ថភាពក្នុងការកំណត់រកកាលានុវត្តភាព ដែលកើតចេញពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅក្នុងប្រព័ន្ធផលិតកម្មកសិកម្មប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងតំបន់ការពារធម្មជាតិ៖
 - ពិពិធកម្មកសិកម្ម (ខ. ដំណាំ ការចិញ្ចឹមសត្វ។ល។)
 - កំណើនផលិតភាព (ខ. ដំណាំ ផលផល ការចិញ្ចឹមសត្វ ព្រៃឈើ។ល។)
 - ឱកាសសម្រាប់បង្កើនមុខដំណាំថ្មី
 - ការគ្រប់គ្រងទីជម្រាល និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី។
- ង. សម្រួលដល់ធុរកិច្ច និងឧស្សាហកម្ម ដែលឆ្លើយតបទៅនឹង កាលានុវត្តភាពទីផ្សារកាបូន សម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគបែតង។

- ច. លើកកម្ពស់ថាមពលកើតឡើងវិញ និងប្រសិទ្ធភាពថាមពលដើម្បីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងផលប៉ះពាល់សុខភាព ៖
 - ថាមពលកើតឡើងវិញ
 - ប្រសិទ្ធភាពថាមពល
 - ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាសមស្រប
 - ការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង/រាវតាមវិធានការចម្រុះ នៅរាជធានី ទីក្រុង ទីប្រជុំជន និងការគ្រប់គ្រងសំណល់សត្វ។
- ឆ. បង្កើតប្រព័ន្ធផលិតកម្មថាមពលរឹមជ្រូក ដែលរួមបញ្ចូលទាំងការប្រើប្រាស់ថាមពលកើតឡើងវិញ ជាពិសេសថាមពលព្រះអាទិត្យ។
- ជ. ស្តារ និងកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទឹក ដែលរួមទាំងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រខ្នាតតូច មធ្យម និងខ្នាតធំ។
- ឈ. ស្តារ និងពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវជនបទ ដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ និងតភ្ជាប់តំបន់ផលិតកម្មទៅទីផ្សារ។
- ញ. បញ្ចូលបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងដំណើរការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន។

ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ៤៖

លើកកម្ពស់ការកសាងផែនការ និងបច្ចេកវិទ្យាបញ្ជាញកាបូនតិច ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព

យុទ្ធសាស្ត្រ៖

- ក. សិក្សាវិភាគទៅលើជម្រើស ដែលបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់តិចនៅតាមវិស័យ និងប្រភពបញ្ចេញឧស្ម័ន (កសិកម្ម ថាមពល ការដឹកជញ្ជូន ឧស្សាហកម្ម ការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃឈើ និងការគ្រប់គ្រងសំណល់)។
- ខ. រៀបចំគោលនយោបាយ ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងផែនការសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ដែលបញ្ចេញកាបូនតិច ដោយអនុលោមតាមអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍នានារបស់ជាតិ។
- គ. ជំរុញការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាសមស្រប ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍ ដែលបញ្ចេញកាបូនតិច (ដូចជា កែលម្អប្រសិទ្ធភាពថាមពល ថាមពលកើតឡើងវិញ។ល។) និងសម្រួលឱ្យមានការប្រើប្រាស់តាមរយៈ ៖
 - គោលការណ៍ណែនាំជំនួយបច្ចេកទេស និងការបង្កើតភាពជាដៃគូ

- ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងសារពើពន្ធ
- យន្តការទីផ្សារកាបូន
- ការកៀរគរភាពជាដៃគូសាធារណៈ និងឯកជន។
- ឃ. លើកកម្ពស់ការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ទីក្រុង ដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ និងបញ្ចេញកាបូនតិច ព្រមទាំងបង្កើតយន្តការសម្របសម្រួលនៅកម្រិតទីក្រុង (ដូចជា ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូនសាធារណៈ ដែលមានប្រសិទ្ធភាព ទំនើបកម្មអាងប្រព្រឹត្តកម្ម និងទីលានចាក់សំណល់រឹង នៅរាជធានីខេត្ត)។
- ង. បង្កើតប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីគម្រោង និងកម្មវិធីកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។
- ច. បង្កើតប្រព័ន្ធសារពើកំណាត់ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជាតិប្រកបដោយគុណភាព។

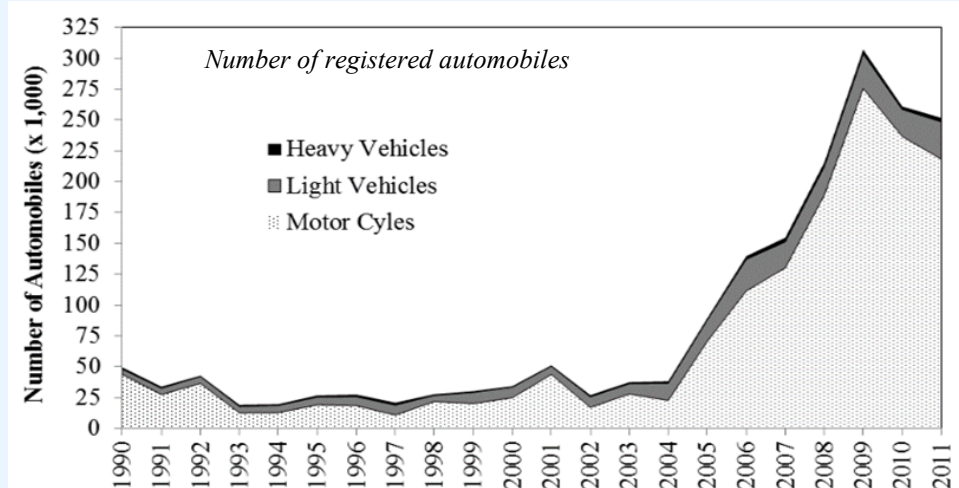

Shifting Towards a Green Development Path by Promoting Low-Carbon Development and Technologies

KEY FACTS ON LOW-CARBON DEVELOPMENT

GHG emissions in Cambodia are currently extremely low compared to regional and global averages. However, there are increasing trends of GHGs emissions:

- In 2000, Cambodia emitted 47.6 million tonnes of CO₂equivalent, but forest sector absorbed 48 million tonnes of CO₂equivalent;
- Electricity produced by fossil fuel was (95.2%), by hydropower 3.3%, and by renewable energy 1.5%;
- Annual growth rate of vehicles registered in 2009 is 19%;
- GHGs emission from transport sector will increase from 785 GgCO₂e in 2000, to 11,376 GgCO₂e by 2050, a 27% increase annually;
- Highest energy consumption by sector is Transport sector, Electricity production, Residential sector Industrial sector.

Source: Ministry of Public Works and Transport, 2013

“Cambodia needs to increase energy production to boost industrial activities, while improving energy efficiency in the transport and residential sectors in order to reduce GHG emissions”.

Cambodia Climate Change Strategic Plan (CCCSP) 2014-2023 is designed to ensure strategic cohesion to address a wide range of climate change issues concerning adaptation, GHG mitigation, and low-carbon development.

CCCSP 2014-2023

Vision:

Cambodia develops towards a green, low-carbon, climate-resilient, equitable, sustainable and knowledge-based society.

Goal 2: Shifting towards a green development path by promoting low-carbon development and technologies.

Strategic Objective 1: Promote climate resilience through improving food, water and energy security.

Strategic Objective 4: Promote low-carbon planning and technologies to support sustainable development.

Strategic Objective 1:

Promote climate resilience through improving food, water and energy security

Strategies:

- a. Map sectoral contributions to the security of key systems;
- b. Engage relevant sectors and stakeholders in identifying response measures;
- c. Enhance institutional coordination mechanisms for coherent policy responses to climate change;
- d. Increase capacity to identify climate-induced opportunities in agricultural production systems, ecosystems, and nature protected areas:
 - Agricultural diversification (e.g. crops, livestock, etc.)
 - Increase in productivity (e.g. crops, fisheries, livestock, forestry etc.)
 - Opportunity for new crop varieties
 - Watershed and ecosystem management
- e. Facilitate businesses and industries which respond to carbon market opportunities for green trade and investment;
- f. Promote renewable energy and energy efficiency to reduce GHG emissions and impacts on health:
 - Renewable energy
 - Energy efficiency
 - Appropriate technology transfer
 - Solid waste and wastewater management through integrated measures in capital, towns and populated areas, and animal waste management
- g. Develop decentralized energy production systems integrating the application of renewable energy, especially solar energy;
- h. Rehabilitate and build water infrastructures including small, medium, and large scale irrigation schemes;
- i. Build and rehabilitate climate-resilient rural road infrastructures and connect production areas to the market;
- j. Integrate climate change into Environmental Impact Assessment process.

Strategic Objective 4:

Promote low-carbon planning and technologies to support sustainable development

Strategies:

- a. Conduct sectoral analyses on low emission options and sources of emission (in agriculture, energy, transportation, industrial, land-use and forest management, and waste management);
- b. Prepare low-carbon development policies, legal framework and action plans in conformity with national development priorities;
- c. Promote appropriate technology transfer for low-carbon development (e.g. improving energy efficiency, renewable energy, etc.) and facilitate their diffusion through:
 - Guidelines, technical assistance and establishment of partnerships
 - Financial and fiscal incentives
 - Carbon market mechanisms
 - Mobilizing public-private partnerships
- d. Promote low-carbon climate-resilient city development planning and develop city level coordination mechanisms (e.g. capital and provincial effective mass transport, modernisation of wastewater treatment facility and landfill);
- e. Establish a system of registration for GHG mitigation projects and programmes;
- f. Establish a high quality national system for GHG inventory.

March 2014

Produced by National Climate Change Committee (NCCC)

Financially supported by Cambodia Climate Change Alliance (CCCA)

Ministry of Environment, # 48, Samdech Preah Sihanouk Blvd., Phnom Penh, Cambodia

Phone/Fax: (855-23) 218 370, Email: admin@camclimate.org.kh

Obtain full fact sheets from www.camclimate.org.kh

